

Hamsun-nytt

Hamsun-Selskapets informasjonsblad

Nr 1/1997

Notater i marginen:

Hamsun-Selskapets kasserer ber oss overbringe følgende beskjed: Når medlemmene henvender seg til Selskapets sekretariat på Hamarøy, forenkler det saken dersom de oppgir sitt medlemsnummer.

Medlemskontingenten ble på siste årsmøte forhøyet fra 150 til 200 kroner året. Vi håper medlemmene tar dette med fatning, for sammenlignet med de øvrige litterære selskapene i landet er det faktisk ganske billig. Og det er bare Hamsun-Selskapet som har ei gratis bok i året!

I 1997 blir det Hamsun-dager både i Berlin, i London og i Praha. I løpet av våren håper vi å kunne komme tilbake med mer informasjon om disse arrangementene. Til Praha vil det muligens bli arrangert en rimelig gruppereise for medlemmer av Hamsun-Selskapet.

Vi minner om at Hamsun-dagene på Hamarøy arrangeres hvert annet år. Neste gang er august 1998.

Planlegginga av litteraturseminaret under Hamsun-dagene på Hamarøy 1998 er allerede godt i gang, og talerlisten er allerede nesten fulltegnet. Men dersom noen av våre medlemmer har forslag om emner eller forelesere, så gi oss et tips!

Altfor få av dere har bestilt boka *Hamsun i Tromsø*. Boka er meget god, og prisen er så lav at dette er et rent røverkjøp!

Foreløpig seier for Hamarøy kommune:

Nordland fylkesting avviste Holl-huset

Den 20. februar hadde Nordland fylkesting Hamsunsenteret på Hamarøy oppe til behandling. Til møtet hadde fylkesrådmannen lagt fram forslag om å

satse på et senter plassert i Hamsund, tegnet av amerikaneren Steven Holl. Fylkesrådmannens forslag var i samsvar med forslaget fra flertallet i styret for Hamsunsenteret AS.

Styrets mindretall argumenterte i en delinnstilling for Hamarøy kommunes ønske om å få utredet et alternativ til Holl-bygget i Hamsund. Særlig viktig for kommunen er det å få utredet et *alternativ* der senteret plasseres på Oppeid, i nærheten av gården Skogheim hvor Hamsun bodde i perioden 1911-1917.

I avisene gikk debatten ganske friskt i dagene før fylkestingets møte. Også Hamsun-Selskapet var på banen med en pressemelding til støtte for Hamarøy kommunes synspunkter, i samsvar med det vedtak som Selskapets årsmøte gjorde i august 1996. (Pressemeldingen er gjengitt på neste side.)

Resultatet av Fylkestingets behandling ble en overveldende seier til Hamarøy kommune: Med hele 41 mot 4 stemmer avviste Fylkestinget forslaget fra fylkesrådmannen og ga sin tilslutning til Hamarøy kommunes krav om at det skal utredes et alternativ lokalisert til Oppeid. Denne alternative utredninga skal foreligge seinest 1. september. Det stilles 250.000 kroner til disposisjon for utredningsarbeidet.

Styret for Hamsun- senteret AS må gå

Fylkestingets vedtak innebærer en tydelig kritikk av det utredningsarbeid som styret i Hamsunsenteret AS har gjort. Særlig tydelig kommer denne kritikken til syne i punkt 2 i fylkestingets vedtak:

"På bakgrunn av vedtaket i fylkestingssak 15/94 og vedtak i Hamarøy kommunestyre 18/10 96 ber fylkestinget om at det utredes en eller flere alternative prosjektskisser hvor også evt. lokalisering til Presteid/Oppeid inngår".

I klartekst betyr dette at styret for Hamsunsenteret AS allerede i 1994 fikk pålegg fra fylkestinget om å utrede et alternativ lagt til Oppeid. Dette pålegget ble forsterket gjennom Hamarøy kommunestyres vedtak høsten 1996, men styret har neglisjert alle slike pålegg og kjørt sitt eget løp, åpenbart i nær kontakt med Fylkeskulturavdelinga i Bodø.

Derved synes det klart at verken fylkestinget eller Hamarøy kommune kan ha tillit til at det sittende styret vil lage en objektiv utredning av et alternativ det har lagt hele sin prestisje i å avvise. Skal arbeidet komme videre, ser det derfor ut til å være nødvendig at det sittende styret får marsjordre.

Tidspress

Forøvrig kan man registrere at mens det sittende styre har fått bruke tre år og en million kroner på å utrede et senter i Hamsund, så får man nå altså bare et halvt år og en kvart million til å utrede et senter på Oppeid. Og da må man samtidig fullføre den uferdige utredninga av Holl-senteret i Hamsund: Etter tre års utredningsarbeid har nemlig det sittende styre ennå ikke maktet å legge fram en analyse verken av de investerings-økonomiske eller de driftsøkonomiske konsekvenser Holl-alternativet vil få.

Hamsunsenteret på Hamarøy

12. februar 1997

Pressemelding fra Hamsun-Selskapet

Hamsun-Selskapet har nøye fulgt med i debatten omkring det planlagte Hamsunsenteret på Hamarøy. Når Nordland Fylkesting nå skal behandle denne saken, finner Hamsun-Selskapets styre grunn til å slå fast at Fylkesrådmannens innstilling synes mangelfull på flere sentrale punkter:

1. Det fins en rekke tungtveiende økonomiske og praktiske argumenter for at Hamsunsenteret bør legges til Oppeid. Disse argumentene blir bare overfladisk ramset opp i saksforelegget, for deretter å bli avfeid med at siden senteret skal være "internasjonalt", spiller stedsvalget mindre rolle. Dette er en åpenbar tåkelegging av realitetene: Selv om Hamsunsenteret skal være "internasjonalt", vil stedsvalget få store økonomiske konsekvenser for kommunen og kommunens næringsliv, og stedsvalget vil også medføre mange praktiske konsekvenser for senterets drift. Disse konsekvensene må legges på bordet og drøftes grundig, de kan ikke bare viftes vekk slik Fylkesrådmannen nå gjør.
2. I sin innstilling ser Fylkesrådmannen et internasjonalt Hamsunsenter som motsetning til et Hamsunsenter som er integrert i lokalt og regionalt kulturliv. Dette er en konstruert motsetning som må bygge på manglende kjennskap til internasjonalt kultursamarbeid. Eksempelvis har Hamsun-Selskapet et nært samarbeid med Hamarøy kommune, samtidig som Selskapet har et stort internasjonalt kontaktnett. I Selskapets Skriftserie er det publisert Hamsun-forskning fra til sammen 11 ulike land, og Selskapet har også vært med på å planlegge og gjennomføre en lang rekke Hamsun-arrangementer i utlandet, jfr. våre seminarrapporter Hamsun i Madrid (1990) og Hamsun i Paris (1995). Med andre ord: Der er ingen nødvendig motsetning mellom lokalt og internasjonalt engasjement.
3. Fylkesrådmannens viktigste argument for å fortsette med planene om et Hamsunsenter i Hamsund synes å være at det nå er gått så lang tid at man bør unngå ytterligere forsinkelser. Dette er et diskutabelt argument. Det er selvsagt dypt beklagelig at styret for Hamsunsenteret AS har brukt tre år og over en million kroner på å lage en innstilling som er så mangelfull: Det foreligger ingen markedsanalyse, ingen konkrete planer for senterets innhold og drift, de økonomiske konsekvensene av stedsvalget er ikke utredet, finansieringen er ikke klar, bygget er ikke klart. En konsekvens av dette kunne være at det sittende styret erstattes med et styre som har bedre framdrift. Men Fylkesrådmannens konklusjon er en annen: Siden styret allerede har brukt så mye tid og oppnådd så få resultater, bør det få fortsette. Dette er en konklusjon Hamsun-Selskapets styre stiller seg tvilende til.
4. I diskusjonen omkring planene for et Hamsunsenter i Hamarøy har det etter hvert bygget seg opp en klar front mellom Hamarøy kommune på den ene side og styret for Hamsunsenteret AS og Nordland Fylkes Kulturavdeling på den annen. Siden det er Fylkeskulturavdelinga som har utarbeidet innstillinga for Fylkestinget, er det ikke overraskende at denne innstillinga i hovedsak arter seg som et partsinnlegg, ikke som en objektiv utredning av de spørsmål som er under diskusjon.
5. I arbeidet med å planlegge et Hamsunsenter i Hamarøy måtte man regne med en viss uenighet. Når konfliktene er blitt så tilspisset som i dette tilfelle, skyldes det, etter Hamsun-Selskapets mening, både de vedtak som er fattet og - ikke minst - den måten arbeidet har foregått på. Styret for Hamsunsenteret AS har hatt en arbeidsstil

som har medført at motsetningene er blitt unødig store og at klimaet for å samarbeide om et kvalitativt spennende Hamsunsenter er blitt usedvanlig dårlig. Dette er svært beklagelig.

Nils M. Knutsen
styreleder

Lokalavdeling på Østlandet?

Fra medlem Anette Ljosdal Havmo i Drammen har vi fått et hyggelig brev som etterlyser en lokalavdeling av Hamsun-Selskapet i Oslo-området. Anette savner noen å diskutere Hamsuns bøker med, så hun kan tenke seg å delta i en Hamsun-lesesirkel eller eventuelt i en annen form for organisert Hamsun-forum.

Hamsun-Selskapets styre synes idéen er utmerket, i Oslo-området som i andre områder, men vi har dessverre ikke kapasitet til å organisere slike lokalavdelinger. Men dersom det blir tatt et lokalt initiativ, vil vi muligens kunne støtte en lesesirkel både med gjesteforelesere og med annen hjelp.

Vi foreslår at interesserte på Østlandet tar kontakt med **Anette Ljosdal Havmo, adr. Grams Allé 34 B, 3039 Drammen**, slik at vi kan få et inntrykk av hvor stor interessen er. Vi oppfordrer samtidig medlemmer i andre strøk av landet til å ta lokale initiativ. Bruk Hamsun-Nytt som meldingsblad!

Også NRK har Hamsun på Internett

I samarbeid med Nasjonalt læremiddelsenter har NRK bygget opp en ganske innholdsrisk [Internett-tjeneste om Knut Hamsun](#). Kjernen i prosjektet er å gjøre NRKs radio- og fjernsynsarkiver tilgjengelige for allmennheten, samtidig som norskfaget i den videregående skolen får et spennende tilbud. I neste nr. av Hamsun-Nytt vil vi komme tilbake med en mer detaljert presentasjon av NRK's Hamsun-tilbud.

Hamsun-Selskapet i Cyberspace!

Av *Even Arntzen*

Så er da omsider også Hamsun-Selskapet blitt innhentet av den gallopperende utviklingen innenfor vårt mye omtalte informasjon-samfunn. Enten man er for eller mot fremskrittet, for eller mot dåsemat, for eller mot den elektriske salmebok: fra og med medio februar 1997 kan

hjemmeside på Internett.

På vår elektroniske hjemmeside vil man dessuten kunne finne en kort historikk om Hamsun-Selskapet, samt Selskapets statutter og aktuelle adresser. Ved siden av *Hamsun-nytt* satser vi også på å legge ut en fullstendig oversikt over Hamsun-Selskapets skriftserie. Og etter hvert som programmet for litteraturseminaret under Hamsun-dagene 1998 begynner å ta form, vil dette bli lagt ut fortløpende slik at den som er interessert, til enhver tid kan holde seg oppdatert. Også påmeldingskjema vil man naturligvis - når den tid kommer - kunne klikke seg inn på og således melde seg på med noen få tastetrykk.

I tillegg til all denne herligheten vil vår utmerkede Krambod få tildelt en egen avdeling. I praksis vil dette si at man ved et musetrykk eller to kan få frem fargebilder av for eksempler Hamsun-Selskapets T-skjorter eller Hamsun-krus, og, om man ønsker, bestille slike produkter over nettet. Mulighetene for hva denne hjemmesiden kan inneholde, er altså nærmest uendelig mange. Det har også vært drøftet om man kanskje skulle legge ut endel basisinformasjon om Hamsun beregnet for skoleelever/studenter. Internett-adresser til andre Hamsun-ressurser på nettet er dessuten svært aktuelt. Samt debattsider - om aktuelle Hamsun-fenomener i vår tid, eksempelvis kinofilmer om Hamsun eller den omstridte arkitektoniske utformingen av Hamsun-senteret på Hamarøya.

Og til eventuelle skeptikere som måtte lure på om nå dette egentlig er et foretak som høver seg en såpass hardnakkert nostalgiker som Knut Hamsun: Selvsagt! For hva kan vel passe bedre for en mann som i levende live uavlatelig stod i nervesammenheng med såvel elementene som universet, enn etter sin død å integreres i et pulserende og verdensomspennede nettverk?

Ennå er altså vår lille nyskapning ikke helt ferdig utviklet, men i løpet av våren regner vi med å ha det meste noenlunde intakt. Følg med! Vår web-adresse er:
<http://www.isv.uit.no/ansatte/edvarda/terjeh/hamsun/>

[Even Arntzen](#)

Hamsuns gamle Buick fra London til Norge?

Knut Hamsun var saktens skeptisk til visse sider ved det moderne liv, men han likte å reise med fly og han likte å kjøre bil. Hamsuns første bil var en Buick modell 1933. Med Marie Hamsun som sjåfør var bilen i flittig bruk, og det fins en rekke fotos av den fartsglade Hamsun som poserer sammen med sin elegante Buick.

For noen uker siden fikk Hamsun-Selskapet beskjed om at Hamsuns over 60 år gamle Buick fortsatt er i utmerket stand. Bilen eies nå av et filmselskap i London, og dette filmselskapet kan tenke seg å sende bilen tilbake til Norge, på én betingelse: I bytte vil de ha en tysk panservogn fra 2. verdenskrig!

Det engelske filmselskapet hadde først henvendt seg til Den norske ambassaden i London,

som så hadde sendt saken over til UD's Kulturavdeling, som i sin tur tok kontakt med Hamsun-familien på Nørholm, hvor jo bilen rettelig hører hjemme. På Nørholm var man imidlertid ikke på noen måte interessert, og derved ble saken - og utfordringa! - sendt over til Hamsun-Selskapet. Hamsuns gamle bil ville selvsagt være et skikkelig klenodium for Hamsunsenteret på Hamarøy, men hvor i all verden får man tak i en tysk panservogn fra 2. verdenskrig?

Panservogn søkes!

Hamsun-Selskapet har nå vært i kontakt med Forsvarsmuseet på Akershus, men foreløpig ser det ikke ut til å bli noen enkel oppgave å finne en passende panservogn. Og om den kan finnes, så er det lite sannsynlig at Forsvarsmuseet vil gi den fra seg i bytte for en militærhistorisk sett uinteressant veteranbil. Men mirakler har skjedd før, og foreløpig har vi ikke gitt opp kampen.

At det virkelig er Hamsuns bil som har havnet i London, er det ingen tvil om. For sin samtid var nemlig bilen uvanlig brei, 1,85 m, og derfor følger det med en spesiell kjøretillatelse, utstedt til Knut Hamsun av Statens bilsakkyndige i Horten. "Dispensasjonen meddeles på betingelse av at der utvises den største forsiktighet ved kjøring på smale veier, særlig ved møtning."

Dersom det virkelig lykkes for Hamsun-Selskapet å få denne bilen til Norge, vil den bli tatt godt vare på. Teknisk etat i Hamarøy kommune har nemlig allerede ryddet garasje plass til klenodiet og lovet å pusse og stelle bilen på beste måte.

Vi skal holde våre medlemmer orientert om hvordan denne saken utvikler seg. Foreløpigh kan vi bare si at dersom det er noen av dere som har en gammel tysk panservogn på lager, så er vi interessert!

Knut og Marie i tysk fjernsyn

Et fjernsynsselskap fra München, Bayerische Rundfunk, kommer i begynnelsen av mars til Norge for å starte opptakene til en ny dokumentarfilm om Hamsun. Denne gang er det forholdet mellom Knut og Marie som står i sentrum.

Den nye filmen inngår i en serie dokumentarprogrammer om kjente litterære par i europeisk litteraturhistorie. Programmet skal sendes i september.

NB!

Selskapets sekretariat vil gjerne be om følgende:

For det første at dere betaler årskontingenten i løpet av 2-3 uker. De er svært arbeidskrevende å sende ut purringer til medlemmer som glemmer å betale.

For det andre at dere passer på å gi også oss beskjed om ny adresse. Hver gang vi sender ut bøker, får vi 20-30 i retur på grunn av at vedkommende har flyttet. Dyrt for oss, og irriterende for dem som ikke får bøkene de har betalt for.
